

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Konsekvensutredning H 15

Ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar

Konsekvensutredning

H 15

Ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar

Titel: Konsekvensutredning H 15
Utgivare: Boverket, december, 2015
Diarienummer: 3275/2014

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Innehåll

Sammanfattning	4
Övergripande svar på frågor enligt konsekvensutredningsförordningen	5
Författningsändringar med konsekvenser	8
1 kap. Tillämpningsområde, innehåll och definitioner	8
3 kap. Kontroll av motordrivna anordningar	8
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	11
Regler om kontrollorganens rapporteringsplikt till Boverket	12

Sammanfattning

I denna konsekvensutredning redogörs för förslag till ändringar i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, nedan kallade hissföreskrifterna, samt de konsekvenser som ändringarna förutses medföra.

Boverket föreslår nya bestämmelser med kvalifikationskrav för kontrollorgan som ackrediteras för att utföra sådan kontroll av hissar och andra anordningar som avses i 5 kap. 8–11 §§ plan- och byggförordningen (2011:338). Bestämmelserna ska ersätta motsvarande krav som för närvarande ställs i föreskrifter som har meddelats av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Swedac, men som kommer att upphävas vid utgången av år 2015. Det är fråga om bl.a. krav på kontrollorganen, vilka befogenhetsområden de kan ackrediteras för samt krav på kontrollpersonalens teoretiska och praktiska utbildning.

I det närmast följande avsnittet beskrivs de övergripande konsekvenserna av de föreslagna ändringarna med utgångspunkt i de frågor som anges i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Därefter redogörs i det sista avsnittet för motiv för och konsekvenser av vart och ett av de enskilda ändringsförslagen.

Övergripande svar på frågor enligt konsekvensutredningsförordningen

I detta avsnitt lämnas övergripande svar på de frågor som anges i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

För en närmare redogörelse av bakgrund, motiv och konsekvenser avseende var och en av de enskilda ändringarna hänvisas till avsnittet *Författningsändringar med konsekvenser* nedan.

Beskrivning av problemet och vad Boverket vill uppnå

Regler om krav på organ som ackrediteras för att utföra sådan kontroll av motordrivna anordningar i byggnadsverk som avses i 5 kap. 8–11 §§ plan- och byggförordningen återfinns för närvarande i föreskrifter meddelade av Swedac.¹ Swedacs föreskrifter kommer dock att upphöra att gälla vid utgången av år 2015.² Som skäl för att upphäva föreskrifterna anförde Swedac i en konsekvensutredning³ bland annat att det är önskvärt att ansvaret för regelgivning respektive tillsyn ligger hos olika myndigheter eller andra organisationer samt att upphävandet skulle möjliggöra för expertmyndigheter med särskilda sakkunskaper inom sina områden att meddela föreskrifter med särskilda kompetenskrav för kontrollorgan utan att det uppstår regelkonflikter.

Mot bakgrund av detta avser nu Boverket att införa bestämmelser i hiss-föreskrifterna som ersätter Swedacs föreskrifter i fråga om sådan kontroll. Boverkets avsikt är att kraven fortsättningsvis i allt väsentligt ska överensstämma med de krav som för närvarande ställs i Swedacs föreskrifter.

Med de nya reglerna vill Boverket skapa tydlighet för såväl Swedac som kontrollorganen om vilka krav som ska vara uppfyllda för ackreditering.

¹ Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll särskilda föreskrifter (STAFS 1999:5) för ackrediterade kontrollorgan Typ A (besiktningsorgan) för kontroll av lyftanordningar, transportanordningar m.m.

² Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2014:19) om upphävande av Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll särskilda föreskrifter och allmänna råd (STAFS 1999:5) för ackrediterade kontrollorgan Typ A (besiktningsorgan) för kontroll av lyftanordningar, transportanordningar m.m.

³ Swedacs dnr 2014/2884.

Beskrivning av alternativa lösningar för det Boverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Om inga regler införs om ackreditering av kontrollorgan kommer rättsläget och kravnivåerna att vara svårare att förutse efter utgången av år 2015, då Swedacs nu gällande föreskrifter med motsvarande krav upphör att gälla. I så fall skulle endast de mer allmänt hållna generella kraven för ackreditering enligt standarden SS-EN 17020:2012 vara styrande.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De nya reglerna om kvalifikationskrav för ackrediterade kontrollorgan berör befintliga och presumtiva kontrollorgan och dess personal samt Swedac och Boverket.

Kostnadmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför

Några kostnadmässiga konsekvenser av regleringen förutses inte uppstå, eftersom inga skärpta krav har införts. I övrigt bidrar regleringen till att skapa tydlighet om vilka krav som ska vara uppfyllda för ackreditering.

Regleringens överensstämmelse med EU-rätten

De föreslagna ändringarna bedöms vara förenliga med EU:s regelverk.

Någon anledning att anmäla ändringsförslagen till EU-kommissionen enligt EU:s anmälningsdirektiv⁴ har inte bedömts föreligga. Däremot kommer förslagen att anmälas enligt EU:s tjänstedirektiv.⁵

Tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser

Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2016, eftersom de ersätter hittills gällande regler hos Swedac, vilka kommer att upphöra att gälla per detta datum.

Boverket kommer att informera om de nya reglerna på sin webbplats och vid verkets regelbundna samrådsmöten med kontrollorganen.

Antal företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Det finns åtta ackrediterade kontrollorgan, varav samtliga är verksamma inom området portar. Sju av dem är dessutom verksamma inom området

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (kodifiering).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

hissar och fyra är verksamma inom området skidliftar. Två av de åtta kontrollorganen är betydligt större än de sex andra.

Vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Ändringarna förutses inte medföra någon tillkommande tidsåtgång eller administrativa kostnader för företagen, eftersom reglernas materiella innehåll i allt väsentligt överensstämmer med Swedacs hittills gällande motsvarande regler.

Andra kostnader som den föreslagna regleringen medför för företagen och förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Det förväntas inte uppstå några andra kostnader eller behov av förändringar i verksamheten för företagen med anledning av ändringarna eftersom – som ovan anförts – reglernas materiella innehåll i allt väsentligt överensstämmer med Swedacs hittills gällande motsvarande regler.

Regleringens eventuella påverkan på konkurrensförhållandena för företagen

De ändrade reglerna kan inte antas få någon påverkan på företagens konkurrensförhållanden.

Eventuellt behov av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

De föreslagna ändringarna missgynnar inte små företag och ger således inte anledning till särskilda hänsyn till dessa.

Övrigt

Boverket förutser inte att de föreslagna ändringarna i hiss föreskrifterna för med sig några konsekvenser med avseende på funktionshindrade, barn och ungdomar, äldre, integration, boendesegregation eller jämställdhet.

Författningsändringar med konsekvenser

1 kap. Tillämpningsområde, innehåll och definitioner

1 kap. 3 §

Ändring

Det allmänna rådet upphävs. Motsvarande innehåll införs i ett allmänt råd till den nya bestämmelsen 3 kap. 2 a §, se kommentaren till denna nedan.

Motiv

Det allmänna rådet, som anger hur hissar kan indelas i olika slag i samband med ackreditering av kontrollorgan, bör placeras i anslutning till föreskrifterna som reglerar sådan ackreditering.

Konsekvenser

Regelverket blir lättare att tillämpa.

3 kap. Kontroll av motordrivna anordningar

3 kap. 2 §

Ändring

Omedelbart före paragrafen införs en ny rubrik med lydelsen ”Ackreditering av kontrollorgan”

Den befintliga upplysningen i första stycket om att ackrediterade kontrollorgan ska vara av Typ A kompletteras med en hänvisning till den standard där innebörden av begreppet Typ A definieras. Vidare föreskrivs att ackrediterade kontrollorgan ska uppfylla de krav som anges i de nya bestämmelserna i 2 a–2 d §§. I övrigt justeras paragrafen språkligt.

Motiv

Bestämmelsen bör kompletteras med en hänvisning till de nya bestämmelserna som föreslås införas i 3 kap. 2 a–2 d §§ med krav för ackreditering som kontrollorgan och som avser att ersätta de hittills gällande bestämmelserna i Swedacs föreskrifter som kommer att upphöra att gälla. Det är även lämpligt att i bestämmelsen ange var begreppet Typ A definieras.

Konsekvenser

Bestämmelsens innebörd blir tydligare genom hänvisningarna till dels definitionen i standarden av begreppet Typ A, dels de materiella bestämmelserna i 2 a–2 d §§ med krav för ackreditering.

3 kap. 2 a §**Ändring**

Paragrafen är ny och anger att kontrollorgan kan ackrediteras för olika slags anordningar. Den anger vidare att organen kan ackrediteras för två olika befogenhetsområden, B respektive K, samt vad dessa områden innefattar.

I det allmänna rådet införs upplysningar om hur ackrediteringens omfattning kan begränsas till olika slags anordningar.

Motiv

Det bör införas bestämmelser som ersätter Swedacs föreskrifter när dessa upphör att gälla. Kraven i föreskriften motsvaras av de hittills gällande kraven i 4 § i Swedacs föreskrifter. Det allmänna rådet motsvaras av dels det befintliga allmänna rådet till 1 kap. 3 § i hiss föreskrifterna, dels det allmänna rådet till Swedacs föreskrifter. Någon saklig ändring är inte avsedd.

Konsekvenser

De föreslagna bestämmelserna innebär att det även fortsättningsvis finns föreskrifter som anger formerna för ackreditering av organ för kontroll av motordrivna anordningar i byggnadsverk. Bestämmelserna undanröjer den osäkerhet om rättsläget som skulle komma att råda om Swedacs föreskrifter skulle upphöra att gälla utan att ersättas av några andra regler.

3 kap. 2 b §**Ändring**

Paragrafen, som är ny, anger kvalifikationskrav på personal som är anställd eller verksam inom kontrollorganet.

Motiv

Det bör införas regler om kvalifikationskrav på personal som ersätter motsvarande bestämmelser i Swedacs föreskrifter. Innehållet i paragrafen motsvarar i huvudsak innehållet i 6–8 §§ i Swedacs föreskrifter, men skiljer sig från dessa i några avseenden. I fråga om elbehörighet ställer paragrafen endast krav på allmän behörighet för lågspänning (ABL) medan Swedacs föreskrifter kräver ”lägst allmän elbehörighet”. Boverket bedö-

mer att den lägre behörigheten ABL är tillräcklig för de kontroller som kontrollorganen ska utföra. Rekviritet i Swedacs föreskrifter att kravet på elbehörighet gäller endast för kontrollorgan som ackrediterats för kontroll av ”eldrivna objekt” har inte tagits med i förslaget, då så gott som samtliga förekommande kontrollobjekt torde vara eldrivna.

Konsekvenser

De föreslagna bestämmelserna innebär att det även fortsättningsvis finns föreskrifter som anger krav på personal hos ackrediterade kontrollorgan. Bestämmelserna undanröjer den osäkerhet om rättsläget som skulle komma att råda om Swedacs föreskrifter skulle upphöra att gälla utan att ersättas av några andra regler. Kraven i fråga om elbehörighet sänks något, vilket gör föreskrifterna lättare att uppfylla.

3 kap. 2 c–d §§

Ändring

I paragraferna, som är nya, anges att det i ett kontrollorgan som ackrediteras för befogenhetsområde K respektive B ska finnas ansvarig kontrollpersonal som uppfyller ett antal uppräknade teoretiska och praktiska krav.

Motiv

Det bör införas regler om krav på teoretisk och praktisk utbildning för ansvarig kontrollpersonal som ersätter motsvarande bestämmelser i Swedacs föreskrifter. Kraven är i allt väsentligt desamma som för närvarande gäller enligt 11–12 §§ i Swedacs föreskrifter. Kravet i Swedacs föreskrifter på ”lägst ingenjörsutbildning på gymnasienivå med relevant fackinriktning” har dock ersatts med ”lägst treårig gymnasieutbildning med relevant fackinriktning”, eftersom ingenjörsutbildning på gymnasienivå inte längre förekommer.

Konsekvenser

De föreslagna bestämmelserna innebär att det även fortsättningsvis finns föreskrifter som anger krav på ansvarig kontrollpersonal hos ackrediterade kontrollorgan. Bestämmelserna undanröjer den osäkerhet om rättsläget som skulle komma att råda om Swedacs föreskrifter skulle upphöra att gälla utan att ersättas av några andra regler. Reglerna blir även mer uppdaterade än Swedacs hittills gällande föreskrifter, eftersom dessa hänvisar till utbildningsformer som inte längre finns.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ändring

I övergångsbestämmelserna anges att ändringsförfattningen ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Motiv

Bestämmelserna bör träda i kraft samtidigt som Swedacs motsvarande bestämmelser upphör att gälla.

Konsekvenser

Genom att Boverkets bestämmelser tar vid i anslutning till att Swedacs motsvarande bestämmelser upphör att gälla uppnås en kontinuitet i regelverket.

Regler om kontrollorganens rapporteringsplikt till Boverket

I det förslag till föreskriftsändringar som Boverket skickade på remiss ingick även ett förslag till en ny bestämmelse benämnd 3 kap. 2 e § som föreskrev en skyldighet för kontrollorgan att, under vissa förhållanden, till Boverket rapportera brister som har uppmärksammats vid kontroller. Vissa slags brister skulle sammanställas och rapporteras årligen, medan andra mer allvarliga brister skulle rapporteras snarast.

Den föreslagna rapporteringsskyldigheten motsvarade vad som för närvarande gäller enligt 14–15 §§ i Swedacs föreskrifter. Genom kontrollorganens årliga rapportering får Boverket värdefulla uppgifter som bland annat möjliggör för myndigheten att uppmärksamma om antalet brister hos vissa slags anordningar ökar samt att fånga upp kontrollpliktiga anordningar som inte kontrolleras och bedöma hur stort bortfallet är. Skyldigheten för kontrollorganen att omedelbart rapportera allvarliga brister är av stor betydelse för Boverket i rollen som marknadskontrollmyndighet för motordrivna anordningar av aktuellt slag. Rapporteringen ger också underlag för Boverket att bedöma om det finns behov av ändringar i myndighetens regelverk. Bland annat av de ovan anförda skälen vore det angeläget att rapporteringsskyldigheten fick fortsätta att gälla som hittills.

För närvarande saknar Boverket dock bemyndigande att meddela föreskrifter om rapporteringsskyldighet av aktuellt slag. Boverket ingav den 17 mars 2015 en skrivelse till Näringsdepartementet med önskemål om att få ett sådant bemyndigande.⁶ Boverket har ännu inte fått något sådant bemyndigande, varför den föreslagna bestämmelsen för närvarande inte kan införas.

⁶ Boverkets dnr 668/2015.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se